

806.424

OSZAK

György Bróschényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

HALOTTI

O R A T I O,

MELLYET

Ama' Nemmel és Virtusokkal

NEMES és TEKINTETES

B Á R C Z A Y

BÁRCZAY KATALIN

IFJÚ ASZSZONYSÁGNAK,

TEKINTETES NEMZETES ÉS VITÉZLŐ

BERNÁTFALVAI

BERNÁT JÓSEF

ÚR ÉLETE PÁRJÁNAK HÓLT

TESTE FELETT SZOMORÚAN

MONDOTT

MIKLÓS SÁMUEL

Gombán 1772dik Ezzenében
Augusztusnak 16dik Napján.

HALOTT

O R A T I O

MIRLYET

Ami Némmei és Vitézségek

NEMES-TERKINTETES

B A R C Z A Y

BARCZAYKATALIN

IFJÚ ASSZONYISÁGNAK

TERKINTETES NEMZETES ÉS VITÉZSÉ

BERNÁTFALVAI

BERNÁT JOSEF

ÜR ÉLETÉ PÁRLÁNAK HÖLT

TESTE ÉLETÉ SZOMORÓAN

MOND

Nemzeti Széchenyi Könyvtár
Leltári szám:

B 5800

1960

TEKINTETES ÉS VITÉZLŐ

U R A K!

Kegyességgel és Tudománnyal Tisztes Atyák!
Uri Vérrrel és Virtussal Nemes Aszfzonyok!
Mindnyájan szerelmes Halgatóim.

Szólnék én is immár, ha szólhatnék: minden dolgok Szemem előtt el-enyésztek; nints mit szólnak: minden szó belőlem ki-fogytanak; nints mit szólnak.

Papyrius, hogy a' Népnek győzedelmi ditsőséget le-beszélje, Romába haza menvén, midőn kedves Leányát Hyppolitát, ama' Nemes Torquatusnak Feleségét halva látná: el-fogódik szíve, szava el-áll, sok órákig az egész Nép közepiben nyelve halgat, s'ak könyvei beszéltenek: (*scilicet & lacrumae pondera vocis habent*) azután sokára, maga bódogtalanságán kezdi, a' Római Népnek ditsőségeről el-készített beszédeit.

Úgy nézhettek engemet is némelly részben, mint Papyriust. Ma ugyan is nyúltad napja, hogy, Nemes Borfod Vármegyében, a' Férfiak Nemességi

Ditsőségeket le-betzeltem: ide pedig oly fel tétel hozott engem, hogy az Afzfzonyi Nemnek Nemességét, ditselkedő Orációval előttem magasztaltam. Oh fájdalom! Oh engem meg némitő szomorúság, imé Tekintetes *Bárczay Kata Ifjú Afzfzonyt*, Tekintetes és Vitézlő Bernátfalvai Bernáth József Urnak Hites szerelmesét halva látom; azt, azt, a' ki engem tanítási munkátskámért úgy betsült-meg, hogy magát tölem Leányomnak neveztetni meg-engedte, gyászos koporsóba be zárva találom.

Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo!

Oda van! bé merültt halál örvényében!

El-enyészett napja fel kelő fényében!

Virágja le-hullott leg-kellőbb színében!

Ah ah nincs már többé! vége van élteben!

Én ugyan Bárczay Kata Afzfzonyt el-nem felejtetem: mert, nyírsátok ki e' mellyetskét; szivemen van kedves Neve fel-jegyezve: erőt vészek mind az által fájdalommon, és ő róla, kegyes Halgatóim, különösen pedig Ti réátok Uri Nemes Afzfzonyságok, gondolatimat és beszédimet egy kevéssé elfordítom.

Midőn azért e' szép sereget körül nézem, az Afzfzonyi Nemnek ditsétsége el annyira szivemben tiün, hogy éppen nem maradhatok mind addiglan, míg gyalázattyok tzégérjeit le szedem, és ellenben Nemes tzimert fejek feliben nem fűggesztek.

Átallom, hidjétek-el Nemes Férjfiak, magunk kisebbségére ki mondani, némelly Férjhaknak, vagy-is inkább gazfiaknak, embertelenségeiket, kik nem tudom mifoda gonosz indulatból, az Afzfzonyokat, nem tsak a' Nemességből, hanem még az emberségből-is; indulattal, szóval, irátsal-is ki-rekesztteni igyekeztek. Ama' semmire kellő Nemtelen Herostratus, hogy magának emlékezetet szerezhesen, arra virtusával nem léphetvén, a' Diana Isten Afzfzony Nagy Templomát Efébusban meg-gyújtotta, úgy itélvén, hogy annak a' Világ tsudájának magas hamva ötet a' koporsó hamván felyül helyheztené. El-hi-fzem én, hogy ezek az újj Herostratusok-is azt reménylik, hogy ök-is az Afzfzonyi Nemnek Ditsétségének Templomát ha fel gyújtják, annak füstí az ő Neveket-is, magával, a' felhőkig fel emeli. El-is érték valójába szándékjokat, mert valamin füstön, az az, az Afzfzonyok gyalázattyán, magok képzelt betsületit építették; úgy füstben ment, az az, magokat-is, nagy bolondúl, hasonló gyalázatban borították. Hiszem az okoság taníttya azt, mellyet a' szemmel látott tapasztalás-is tsalhatatlanúl meg-bizonyít, hogy valami születtetik, ol-

Iyan rendü, olyan nemü, olyan természetü, mint szintén az, a' mitől szület-
tetik. Hogy Horatius szavait-is ide hozzam:

Fortes creantur fortibus, & bonis:

Est in juvenis, est in equis Patrum

Virtus, nec inbellem feroces

Progenerant Aquilae Columbam.

Ki látott valaha Bagolynak Sólyom fiát? Ebnek eb a' kólyke, ember-
nek ember fia; Nem Embernek nem ember.

Hogy ha immár az Afzfzonyok, a' mint amazok eszeösködnek, nem
emberek: ök-is, a' kik ezt állítják, nem ember Afzfzonyoktól születten,
bizonyosan nem emberek.

Könnyü volna most énnékem, kedves Afzfzonyok, a' Ti emberi Méltó-
ságtok mellett, ezek ellen még tovább-is vitézkednem; de nem szükség; mi-
vel hogy már régenten ama Ditsőséges Mátyr, Szent *Julitta*, a' mint Basilius
meg-jegyzette, a' Keresztyén Tudományért halálra vitetven, az Afzfzonyokat
ilyen Nemes dicsőkedéssel bátorította: légyünk, úgy-mond, mi-is áthatatosok
oh Afzfzonyok! mivel hogy mi-is azon részekből állunk, a' melyekből a'
Férjfiak. Szint úgy, mint ök, az Isten képe-re teremtetünk. Szint úgy meg-
tiszteltt minket-is a' Teremtő, mint a' Férjfiakat, azzal a' Fő tisztességgel, hogy
Virtusokra alkalmasok lennénk. Nem tuda pedig ez: mert úgy-mond, a'
Férjfiaknak mindenekben Testvéreik vagyunk mindnyájan. Melly böltsen
okoskodik oh Szent Afzfzony! minden szavaid az Isteni száznak tagadhatatlan
szózatyai. Feleljetek most ezekre, tekervényes ezü, és viszsa fordult indula-
tú Férjfiak, és az Afzfzonyokat, kiket, ama' Felség maga ditsőséges képe-vel
fel-ruházott, ha mérészlitek, embereknek lenni tagadjátok. Betsülöm, ama'
Tudós Leány Afzfzonyt Anna Mária Schurmanniat, bölts és eszes munkájáért,
mellyel az Afzfzonyi Nemnek méltóságát óltalmazta, sajnálom mind az által,
meg-vallom, fáradtságát: mert az Afzfzonyokat kifesebbítő embereket, tsak úgy
kelletik meg-táfolni, mint hajdon *Acidalius Bálintot*, kit-is, hogy rajta be-
tsületeket az Afzfzonyok meg keressék, mind addig szurdalták hegyes tökkel,
mig nem erre fakadott ki: úgy úgy *tsillagaim, nem emberek vagytok, hanem An-
gyalok!* Birjátok hát kedves Szüzek, és Afzfzonyok, egyenlő jussal velünk
együtt, azt az emberi valóságot, mellyel a' kedvező természet, titeket-is, úgy,
mint minket, okossággal és befzellő tehetséggel meg-ajándékozván, fel-készített,

De más bajok érkeznek már azok miatt, kik az Afzfzonyi Nemnek em-
beri vóltokat ugyan nem tagadják; de azokról a' Nemesség ékelségét minden

mefterséggel le húzni igyekeznek. Mérges szájaikat rájuk tátyták, és bilifsel tellyes gyomraikat ellenek ki-okádják.

Oh Afzfzonyok! ha ezeknek voxok meg-áll, Ti léfztetek az emberi tárfaságnak undok gyalázattjai, Ti léfztetek annak szívet által rágó metelyei, Ti léfztetek e' világon minden rütség és veszedelem. Ha az elme amaz első nagy romlásra (igy szólunk) vízfza-fordul; az Éva nagyra vágyó kevélysége, Éva telhetetlen kívánsága, Éva gyermeki nyalánsága, Éva könnyen hívósége, Éva hízeltető ízeretete okozta azt. Ma-is mind tfak Évák az Afzfzonyok, ők rontanak, ők pufztitanak, ők vesztenek. Pokolban a' Furiák; itt az Afzfzonyok hóhérekodnak, pufzták a' virtustól, melly egyedül nemefíthet; Nemtelen erköltsókkal, mint fonkollyal a' méli kasok, oíly tellyesek. Oh Nemefség, Nemünknek egyetlen egy ékefsége, hát tégedet ilyen emberekre ruháznánk-e?

Veszem észre, szép Afzfzonyok, ezeknek hallására melly igen megháborodtatok szívetekben; veszem észre, hogy már azon-is tópprónködtök magatokban, hogy nem tfak Nemefségteket vesztítek el, hanem még a' Férjfiaknak kedvekből-is ki rekedtek.

Biztatlak benneteket: ne féljete, bátran le tehettek minden e' féle kedvetlen gondolatokat elmétekről. Ugyan is, tudom én azt, hogy az okos Férjfiu rend, már régen által értette azt, hogy, ha ez a' vádolás a' Ti Nemefségteket el-ronthatná; szükség, hogy egyszersmind az övék-is el-romoljon. Mert ugyan is, Nemeteknek fok hibáit, úgy-e? kedves Afzfzonyságok, a' mint illik meg-vallyátok: de mutatson bár akár ki-is olly különös rósz erköltsót Ti köztetek, mellyet a' Férjfiak rendiben-is, azon fontban és formában, nem találni. Mit? ha Cleopátra bujálkodik; Antonius tárfa néki: ha Lais vólt *Corinthusban*, ha *Thais* vólt *Athénásban*; fok ortzátlán *Panphilusok*-is vóltak ottan. Több az, a' mit most mondok ki: egy Phryne vólt Atticában: egész Görög Ország úgy ízerette; hogy arany ofzlopót, maga bujaságának betstelen tzegeéréül, emeltt néki. Ha Rómának Florája vólt; de vólt ám néki egy képtelen, és a' Férjfiak gyalázattjára termett, *Néroja*-is, vólt egy tfuda, (hogy dísznónak magam, betsületiért, és a' Ti Tekintetetekért, ne nevezzem) vólt mondom egy tfuda, és nem ember, *Heligabalu*-is. Vóltak ugyan az Afzfzonyok között is hazájokat hitetlenül el-áruló Romildák; de a' Férjfiak közt-is, tizint úgy, sőt számofabban találtattak, hasonló hitetlenségű *Aenedók*, *Anténorok*, *Philargusok*, *Ciliconok*. Hogy a' több helytelen vádokat-is hasonlóan el-hárítsuk, és más minden illetlen motskokat, az Afzfzonyi Nemről az igazság spongyáiával

jával le-töröljünk, legyenek bátor az Afzizonyok, az öltözethen, és a' magok ékefittésében, olly módtalanok, hogy, a' Magyarok szállása-ként, ha lehetne, még a' csillagot-is magokra ragasztanak; mint ama' nevezetes Római Ur Afzizony *Paula Lolia* kinek tfák egyfzer testén lévő öltözete 937300. aranyakat érő vala; mint *Cleopátra*, kinek *Venus* Isten Afzizony ékeiséget követő, és ki-ábrázoló ruházattyan kívül, két fülein függő két Nap keleti drága gyöngyei, öt tonna aranyokra bétűltettek; mint ama' Galamboktól neveltetett *Semiramis*, kinek öltözeti kintseinek az ítélet árta nem szabhat. De, mondjátok meg kérlek: mivel jobbak e' tekintetben a' Férjfiak? bizony *Seneca*, a' ki az Afzizonyokról azt írja, hogy fokban azok közzül, két 's három öfi jószágaikat-is füleikre fel-függesztik; a' Férjfiak ellen-is illy fírl-malsan panaszkodik: *Quidquid est boni moris, extinguimus levitate, Et politura Corporum. Muliebres mundicias antecessimus; colores Meretricios, Matronis quidem non induendos, viri suminus. Exornamus Annulis digitos, in omni articulo gemma disponitur*: az az: Minden jó erkölcsöket, úgy-mond testünknek ékesgetésével el-rontunk. Az Afzizonyok tüzfrádkodásoknak mértékét meg-haladtuk. Mi Férjfiak olly színekben öltözünk, melyek betstelen szemé-lyekhez illenek, és a' melyeket a' tisztességes Afzizonyi személyek magokra nem vennének. Ujjainkat fel-gyűrűzzük, és minden ízek közé drága Kőveket helyhez-tetünk. Nevelsétel oh Afzizonyok, mert méltán nevelhetitek, a' Férjfiakat, midőn ő közöttök szemlélitek ama' *Tonosconcolerosokat*, kik Afzizonyi ru-házatban, Afzizonyok közt, vagy-is inkább a' testi bujaságnak otsmány pervá-tái között hevervén, és el-fenyvedvén, nyilvánóságosan meg-mutatják, hogy ők tfák kintelenségből Férjfiak, és hogy tfák azért Férjfiak; mivel hogy a' ter-mészettől Férjfiakká formáltattak. De kedvezzünk, a' mennyire tölünk lehet, a' Férjfiú Rend betsületinek, és ne velsük szemeikre azokata' hagymázos Fejűe-ket, kik ő közöttök, az öltözeti bujaságtól már annyira vitettettek, hogy, nem-is emberi szokás szerint, vagy felyemben, vagy más-féle aranyos, ezüstös, és drága kőves köntösökben, hanem, el-felejtven ők azt, hogy ők emberek, fe-ne vad állatoknak bőreikben, és madaraknak tollaikban, úgy öltöztenek, hogy azok lenni látszanának. Maradjanak bátor ezek, és minden egyebek-is maradjanak halgatásban, az egy *Néro* példátlan öltözésének példája elég arra, hogy a' Férjfiak módtalan bujalkodása-is, az öltözésben ki-tessék. Ő ugyan-is többször öltözött ezüstben, aranyban, és tflupa drága kővekben, mint felyemben; felyem köntősei pedig el-annyira által látszó, és világosok valá-nak, hogy egész testét ki-mutatnák: melyre nézve, úgy palástoknak, szövött

jaság! azon egy öltözetet, akár melly mesterséges és drága lett legyen-is, kétfzer magára nem öltözött. Hol van tehát mostan a' Férjfiú Nemnek, az Aszfzonyok betsületit kevély lábbal el-taposó Méltósága? hová lett gögös kérdésege?

Továbbá, legyenek bátor az Aszfzonyok a' vendégségek szerzéseiben-is, a' mint azoknak kifsebbítésekre irattatik, olly pompázók, hogy asztali készületeket, a' természet kintfés háza, drágasággal alig győzze, finnyájoknak pedig az ételekben, sem a' levegő Ég Madarakkal, sem a' tenger halakkal, sem a' föld állatokkal, és gyümölsökkel eleget ne tehessen. De mivel jobbak itt-is a' Férjfiak? semmivel sem; sőt mondhatom, vesztegetésekkel, torkosággal, telhetetlenséggel hat száz grádusokkal az Aszfzony Népet felyül müllyak. Mert, ha a' *Ninus Feleségének* 27000. forintokat érő tsészéjét, vagy tsudálljuk, vagy kárhoztattjuk; a' *Vitellius* 25000. arany árrú vatforáló egy tálját méltábban: annál inkább pedig, ha ezt hozzá adjuk, hogy ő néki tsak egyvatforája, több, elöl számlálhatatlan állatokból készítettett ételeken kívül, két ezer halakból, és hét ezer madarakból állott vala; és hogy gyakran, tsak egy fogás ételei 25000. aranyokban kerültenek: mivel hogy az ő finnyás Férjfiúi gyomrotskája, tsak fätzán és Páva agyvelőkben, a' mennyhalaknak tsak ikrátskájokban, egy tengeri, füvet evő, és ökör módjára kérőt rágó, halatskának, melly, olly igen ritka vala hogy többnyire 200 aranyokon is el-költ vala, tsak májjában, és az idegen 's meszíze Országokon termő piros szárnyú madárkáknak, tsak nyelvekben gyönyörködött. Ha ki vétzfzük *Cleopátrát*, a' ki fogadásból, egy vatforán, három tonna aranyokat fetséllett-el, mellyik Aszfzonyt hasonlithattuk *Helioabalushoz*? kinek rend szerint való mindennapi vatforái 25000 aranyokban, néha pedig 75000ben-is kerültenek. Talám az említett Férjfiakat, Tsászári Méltóságok ki-mentheti: de *Lucullus* egy magános ember vala; még-is, valamikor az Apollórul neveztetett maga vatforáló szobájában etzik vala, mindenkor öt ezer aranyokból készült fel vatforája. *Clodius Aesopus* pedig arról hires Férjfiú, hogy, mint hogy ember hússal nem élhetett, oh tsudálatos fene és kegyetlen kívánság! ember módon szólló, és éneklő madárkákkal szokott élni; mellyeknek a' ritkaság miatt olly árok vólt, hogy azokból készítettett egy tál éték 15000 aranyokig fel került vólt. De mind ezek, ha *Apicius* torkoságát meg-gondoljuk, túrhetőbbek: ki is, minekutánna harmad-fél millio aranyokat meg-emészített; látván, hogy tsak két száz ötven ezer aranyokra szorúlt vólna, az éhel halástól el-ijede, 's jól lakván utóllýára, telhetetlen lelkét méreggel bé-töltötte. Most, most láfsátok-meg

immár, (ha igazság így itélni) mellyik emberi Nem pompáz inkább , mellyik torkosabb, mellyik inkább vesztegető?

Utóllýára, bár legyen úgy, hogy az Afzfzonyok mérgesek, mint a' Pók, lobbanók mint a' puska por, rohanva sértők mint a' mennykő: mert igaz az, hogy ama' mord Furia édes Leánya Xanthippe, szűnés nélkül zörgött morgott Socratesre: írják azt is, hogy egy Afzfzony haragjában el akarta süllyeszteni e' Világot, ketté vágván azt a' tzerlát, a' melly felől a' mondatott, hogy e' Világ csak azon tartozkodik fel függesztve. De, hogy itten is, csak azt mondjam: mivel jobbak a' Férfiak? Mert, hogy se Phalarist, se Búfist, se más ember véren hizott pokol szalonáit ne említették: maga Nero elég léfzen a' példára; iszonyúság minden dolga: ezt az egyet, melly magában elég szörnyű; de a' többinél sokkal kisebb, a' fájdalom miatt, említhetem, hogy Poppæa nevű Feleségét, viselősen hasba rugván, két kis világot egy rugással haragjában el-süllyesztett.

Elég legyen eddig a' tromfolás, hanem, mint hogy csak egyedül a' szép Virtus nemeshet: egy ártályán szükséges az, hogy az Afzfzonyoknak virtusait, mellyekkel ők szintén a' természet kezdetitől, és az emberi társaságnak böltsőjétől fogva, virágoztak, közönséges szemlélésre ki-álítsuk. Ha azokat meg-tekintem, nem találok olyan időt, sem az emberi dolgok folyásának olly környűl állásait nem találok, mellyeknek mivoltához képest, az Afzfzonyi virtus kívántató segitséggel nem lett volna. Háború volt: az Afzfzonyi bátor virtus elől álván, vagy fegyverrel, vagy más módon, a' miképpen szükséges volt, a' pusztító veszedelem rohanását meg-gátolta. Békesség volt: az Afzfzonyi okos virtus kormányra űlt, és a' dolgok folyamattya, hájója vitoráit, a' böltsőség tündes szeleivel lobogtatván, kívánt partra vezérlette. Ha valaki ezek felől kételkedik, szabadságot adok neki, szólnon nyilván, és engemet arra kötelezzem, hogy mondásom valóságát példákkal bizonyítsam; nem sajnálom fáradtságom, és az Afzfzonyi Rend gratziájáért meg-tselektsem. Akarjátok hát meg-tudni leg-elsőben, miként villog, és miként sért a' fényes kard, az Afzfzonyok kezeiben: mind a' régi, mind a' kö-zép, mind az újabb Historiák annak példáival tele vagynak. Amaz maga Attyainak, Semnek, és Rámnak neveiket, mint egy emlékeztető Ofzlop, magán viselő Semirámisznak kardja olly szörnyű volt, hogy annak markolattyát ötvenfzer száz ezer ember markolta-meg; olly széles volt, hogy egész Afiát bé lepte; hosszúsága pedig szintén ladiában bé ért vala. Hogy az Amázo-nok vitézségét el-halgatsam, nagy Ofzlopot emelt, vitézsége emlékeztetire, a'

Scythák Királynéja *Tomyris*, midőn Cyruſt, három ſzáz ezerekből álló táborával, egy útközetben le-vágta, fejét-is, egy vérrel meg-töltetett tömlőben bevetette, ezt mondván: *Satia te Cyre ſanguine quem ſitiſti. Elégedj-meg Cyre vérrel, mellyet mindétig ſzomjuhoztál.* Amaz Özvegý Judith Afzfzony-is Hollofernesnek, az Affyriai roppant tábor Commandirozó Generálíſának fejét vetete. Mellyik Achillesnek, vagy Hectornak kezében tett valaha a' kard nagyobb tſapáſt? 's tſapásával nagyobb haſznót? két tſapáſsal az egéſz tábort meg-fa-laſztotta; két tſapáſsal a' 'Zidó Népek ditsőséges győzedelmet ſzerze Judith Afzfzony. Meg mutatta valójában, mit teheſſen, és meddig érjen az Afzfzonyi vitézség. Amaz Europai harmadik Semiramis, *Ersébet* Angliai Szűz Király Afzfzony, midőn a' Spanyoloknak, győzhetetlen titulufsal kevélykedő, hajói feregét, mondhatom mint a' mennykő ſzéllyel tſapta. Akkor lett-meg az valósággal, a' mit Homerus ír, vagy Poetai költeményben, vagy, a' mit inkább híſzek, még az erős Férjfiakat-is tſuffa tehető Afzfzonyi vitézséggel jelen-tésében, hogy Minerva Iſten Afzfzony Márſot, az Hadakozásnak Iſtenét, földre cſapta, ki-is el-nyárjadott teſtével hat egéſz dülő földeken fekſzik vala. Hajdan a' Németek Afzfzony Népei-is ſzint úgy fegyvert viſeltenek, mint ő köztők a' Férjfiak, és azt nem tſak otthon villogtatták, hanem a' mezőre-is ki-fzállottak, és az ellenséggel vitézi, módon meg-hartzoltak, a' mellyet-is innen lehet leg jobban meg-itélſni, hogy ő nálok, hazai törvény ſzerint, nem ſzabad vólt a' Leánynak Férjhez menni, míg maga kezeivel a' hartzon ellenséget nem ólt vólna.

Tegyűk mellé immár ez Afzfzonyi vitézségnek, az *Orſzágló Méltóságot*, és a' tárfaságot *igárgató okoſſágot*. Nem-is illik a' kard mellé a' ſzófzós gu-faly, és a' pozdorjás pergő rokka: Királyi páltza annak tárfa. Sok Afzfzo-nyok nagy ditsőséggel viſelték azt, ſokan nagy Orſzágokat halhatatlan ditsé-rettel igazgattak. Rothadjon-meg *Valaſtának* hire's neve, a' ki Tſeh Orſzág-ban a' Férjfiakat mind meg-ölvén, Afzfzony Republicát álitott-fel: de *Débora* méltó a' ditséretes emlékezetre, a' ki az Izraelt fok ideig, nagy Kegyeſség-gel, és nem kiſſebb okoſſággal igazgatta: *Semiramis*-is amaz első *Monár-chiát* bámulható okoſſággal, és ſziute Férjfiui méltósággal kormányozta. Cá-riában úgy uralkodott *Artemiſia Mauſolusnak* Feleſége, hogy annak igazgató okoſſágát, mind pedig pompás Királyi ditsőséget, mind a' Görögök ellen viſelt dolgait, ma-is tſtudálkozáfſal emlegetik az Hiſtoriák. Dániának hajói-is mikor mentek mind vigabban, mind ſzerentſéſebben, mint akkor, mikor Margaré-tha ſült vala azoknak kormányain? Hogy, ſem *Blánshát Spanyol Orſzág* Király-

néját, sem Irenét, Rómaiak Tsáfszárneját, ne emlitem: élnek ama' ditsóséges két *Afszfonyok*, Felséges *Maria Theresia*, és Második *Catbarina*, az hatalmas Moszkva Birodalomnak mostani Czárnejá, kik mind ketten, minden Fejedelmi Virtusokban felöltözvén, mind magoknak, mind az *Afszfony* Nemnek halhatatlan Nemességet szerzettenek; és:

*Mig két erős farkán fordul az öblös ég,
Mig az égen amaz ölthatatlan tűz ég,
Mig a' fagyos tengert borította a' sík jég,
Ezeknek hírében mind addig nem lesz vég.*

Oh Felséges Király *Afszfonyunk*! mivel nem tartozik Tenéked ez a' Magyar Nemes Haza, melly-is a' Te, kegyelemmel és igazsággal mérséklett igazgatásod alatt szerentséfsen virágozik? Bé tölt valójában ama' Poetának verse, mellyet, a' Te, 1741dik Esztendőben *Prosper* Napján esett szerentsés meg-Koronáztatásod alkalmatosságával így éneklett:

*Hungariam nunc ipsa regit, regnante Maria,
Prosperitas: Prosper nam diadema dedit.
Magyar hogy tisztelni kezdte Máriáját,
Prosper Napján adta néki Koronáját:
Nem-is félti többé repülő sajkáját;
Mert kedvező szellő fujja vitorláját,*

Meg esmérte hajdan, *Didó* ül, ama' Nemes *Afszfony*ságtól építettett *Cárhágo* Városá az *Afszfonyi* Nemnek igazgató okosságát, meg-vallván azt, hogy mindé-tig többre ment legyen az *Afszfonyok* elméjével, mint sem Vitéz *Férjfiainak* fegyverével: azért-is, a' Tanács *Decretumának* erejével, a' *Férjfiak* az uttzákon, az *Afszfonyok* előtt az utrol ki-tértenek. *Lacedémon*-is meg-esmérte, hogy szinte olly szükségeselek a' jó *Afszfonyok*, a' *Republicának* boldogítására; mint az okos Fő Vezérek az hadaknak igazgatására: és a' mikor a' Hazának dolgairól tanácskoztak a' *Férjfiak*; vélek együtt az *Afszfonyi* személlyek-is széket ültek, és egyenlő *voxot* adtak. Az hajdani Bölds *Pogányok*-is, jó-vendülő *Sibylláikat*, az *Afszfonyi* Nemnek képe alatt, tisztelték-volt: azt je-lenti ez világosan, hogy az *Afszfonyokban* az előre megszűze néző, és még a' jóvendő kétséges ki-menetelű dolgokról-is ítélhető okosságot meg-esmerték és betsüllöttek. Nohát, töröljék ki az igaz mondásoknak jegyző táblájából *Hatodik Constantinus* Görög Imperatornak e' mondását: *Mulierem imperare est res desperata: Végző veszedelemben jár a' dolog; midőn az Afszfonyok u-ralkodnak.* Egyfzersmind piruljon meg a' szemtelenségnek amaz köz monda-sa-is: az *Afszfonyoknak* halszája az hajdani...

mutathat Afzszonyak oly hofzfú haját, melly egész teste hofzfútságát meghaladná; de ám ezze hogy magánál tovább, fok száz mért földekre-is el-ért legyen, mind a' régi, mind a' mai sűrű példák bizonyittyák.

Hogy már innen tovább menjünk: tsudálkozva emlegetik a' Historiák, némelly Férjfiaknak hazájokhoz való oly forró indúlatokat, hogy magokat annak meg-máradásáért elevenen fel-áldozni fiui kötelességeknek vélték lenni. Nem mondom, hogy nagyobbakat, noha azt-is némelly részben igaz jussal el-mondhatom, de hasonló bátor és buzgó szeretét az Afzszonyok-is mutattnak. Ha tsudáljuk Curtiusban azt a' forró indúlatot, a' melytől vífel-tetvén, a' pokolnak ordító tátott száját önnön magával bé dugta vólt; ha dítsérjűk Codrusban-is azt a' ritka szeretét, a' melytől indittatván, hogy Hazáját meg-tarthassa, az Oraculum tanátsából, életének le tevése módját nagy mesterséggel ki-kereste: Méltán tsudálhattuk, mind *Macariát* az *Hercules* árva Leányát, mind ama' nevezetes *Orpheus*nak három Leány unokáit *Phasitheát*, *Theobét*, és *Enbulét*, kik mindnyájan életeknek önként való le-tételével, Hazájoknak, és Hazafiainak életeket meg-tartották. Kisebb dolgot tselekedtek, de tsak ugyan Hazájokhoz való hűségek meg-mutatták, Cárthágónak Afzszonyai, midön magok hajaikból (Kender, és egyebek már nem lévén) tsináltattak köteleket az hadakozó hajóknak fel-készítetésekre. Oh példátlan Nemes tselekedet! az Afzszonyi Nemnek leg-főbb természeti ékessége az hajban áll: imé ezek nem gondolnak a' tsúfos, és képtelen kopaszsgal; abban tartják ékességeket, ha Hazájokat meg-tarthatták. Romában-is szép példáját adták az Afzszonyok Hazájokhoz való hűségeknek: mert meg-éitvén, hogy a' terhes hadakozás a' társaság kintse Hazát tellyességgel ki fogyatta; önként, ugyan vetélkedve, füleikről függőiket, nyakaikról arany lántzaikat, mellyeiknek drága köves boglárjait, karjaiknak arany peretzeit, ujjait ékesítő gyűrűiket, derekokról pártá öveiket, lábaikról hóldas és tsilagos rzipőiket, minden némű ékességeiket, Hazájok fel-segállítására ajándéku a' Tanátshoz fel-hordották. Melly jeles hűségekkel a' Római Nemes Afzszonyok, a' mint az egész Afzszonyi Nemnek Világ végezetéig, tartó dítsőséget szerzettenek; úgy magok a' Tanátstól ilyen kíváltképpen való öt privilegiumokat érdemlettek: hogy az Afzszonyok-is, holtok után, el-temettefiek napján, Pompás Orátioval közönséges helyen meg dítsértetnének: Hogy a' Templomokban ő nekik-is szabad legyen le-ülniek: Hogy a' mikor súlyos betegségben fekünnének, borotskával élhetnének: Hogy nehézkes és vífelős állapotokban, minden kívánságaikat a' Férhjak bé-töltenék, és akkor, sem

nagy, sem kistiny dologban kedveket ó nékiek ne szegnék. Szabad légyen már énnékem, oh kedves Afzfzonyi Nép! a' Ti virtusaitoknak nagyobb részét el-halगतnom: mert ha nekem száz szám, és azokban száz nyelveim volnának-is, ha szóm rézből, mellyem értzből, és ó dalaim tsupa vasbúl volnának-is; még sem volnék elégséges arra, hogy azokat, egyenként illendően ki-be-fzéllyem. Tsfak amaz egy, amaz égi Virtus, az Angyali természetnek ama' tzimere, a' *Szűzösség*; e' mellett, az életnek ama' *Tisztasága*; s a' katzéros indulatnak arany Zabolája, a' *Szemérmetség*, mellyek a' Ti Nemetekben királykodnak, az idővel egy végű, és határú orációt kívánnának. Közöttek fok ezernék, ez ékes virtusokért érdemlett, ditséretit el halगतom; nem fázlok az Abrahám *Sárájáról*; sem az Isák *Rebekájáról*, sem Juditról, sem Annáról, sem amaz példás tisztaságú Susánnáról. Cája, Tarquinius Felesége, olly hibátlan életű volt, hogy ó róla Roma Városában, a' tiszta erköltsü Afzfzonyságok mind Cájának hivatattak. Ki nem tudja *Lucretiát*, hogy *Tisztaságának* erőszakból esett motskát, maga vérivel, és halálával törölte le. *Sulpitia* pedig, *Fulvius Flaccus* Felesége, tiszta életeért olly felette be-tsültetett, hogy a' Vénus Isten Afzfzony képit, Roma Várofa, ó általa, mint leg-tisztább személly által, szentelte-fel. Nem álhatom, hogy *Biliát* ne említsem: Ennek Férje Duillius, mint hogy szájának lehellete olly bűdös volt, hogy senki el-nem fzenyvedhetné; tisztségétől meg-főzstatott. Haza menvén szomoruan *Duillius*, Feleségét *Biliát* feddőző szókkal meg-támadá azért, hogy néki szájjának bűdösségét miért nem jelentette legyen. Tsfudáljátok itt *Biliát*, a' ki azzal menté magát: mert úgy mond, azt gondolám, hogy minden Férjfiaknak Természet szerint ollyan volna lehelletek. Oh *Bilia* ély örökké ditséretben, a' ki Férjeden kívül, más Férjfiuak, még tsak lehelletét sem esmérted.

Végezetre immár tsak azokat nevezem-meg, kiknek magos Tudományok az Afzfzonyi Nemnek Méltóságát, és ditsőségét szintén a' tsillagos égis fel-tornyozták. Tsfak nem egészen el-hitették magokkal azt az emberek, hogy az Afzfzony Népek Tudományra, és az észnek munkájára nem születtek. De sokkal másként van a' dolog; mert, valamint a' természet minden egyéb virtusokat-is közlött vélek: azonképpen a' mindenféle tisztességes Tudományoknak gyakorlására-is őket, egyenlően a' más Nemmel, el-kefízitette. Így, s nem másként ítelt erről, a' Bölts Régiség, mellyre jeles példát mutatott abban, hogy a' Tudományoknak szerzésére-is, gyarapítására-is, *Pallást* Férjfi Istent, és *Minervát* Isten Afzfzonyt rendelt vala. De jobb itt-is ezt a'

dolgát személyl éli példákkal erősitennem. Ha vers szerző Afzszonyokat akar sz látni, bővölködött hajdan azokkal egész Görög Ország; kik közzül fokaknak észszel tellyes írásaik, még a' mai Tudósoknál-is kedvet lelnek. Mind *Erinna*, mind *Myrtis*, mind *Corinna*, mind *Praxilla*, mind *Thelesilla*, nevezetese; *Sappho* pedig, éles és fent hágó elméjéért, Halandó és tizedik Musának neveztetett. Násó-is ditsfekedik maga tudós leányával *Perillával*, még pedig úgy ditsfekedik, hogy annak, csak egyedül *Sapphot* teszi eleiben. Látsunk másokat-is: amaz hatalmas és Mennydörgő Görög Orátornak *Periclesnek*, *Aspásia* tudós Afzszony volt mestere; *Arete* pedig, Arisztippus bölts Leánya, mind fiát Arisztippust Philosophiára tanította, mind pedig Attya Oskoláját, annak hólta után, tanítással igazgatta. Róma is szült volt hajdan mind *Cornéliákat*, mind *Hortensiákat*, és olly fok tudós Afzszonyokat, hogy mérésztlett legyen, e' részben-is, Görög Országgal vetélkedni. Hogy ha pedig a' magunk idejéhez közelitünk: a' tudós Afzszonyoknak egész feregekre találkozunk. A' tudós Férfiaknak rendi mellé, különös Laistromba szedték azokat, ama' nagy tudományu emberek, úgy-mint: *Capaccius*, *Thomasius*, *Otho Sperlingius*, *Frégosus*, *Vincencius Placcius*, és hogy többet ne említsek, *Schultétus*. Oh melly szépek a' tudós Afzszonyok feregeiben ama' nevezetes három *Annák*: Izép *Anna Comnena*, maga Attyának, Alexius Imperátornak, viselt dolgairól irtt 15. Könyveivel; szebb ama' Belgium ékesége *Anna Mária Schurmannia*, mind, Nap keleti és Nap nyugoti, fok nyelveknek; mind festő, mind metfző mesterségeknek tudásával; mind pedig a' tudós világot gazdagító külömb külömb-fele írással; leg-szebb pedig ama' *Salmuriai Professornak Tanaquillus Fabernek Annája*, Dacierius tudós Férfiúnak még tudósabb Felesége, kinek széles eszén egész *Gallia*, melly mindenkör, kivált *Anna* idejében, tudományok kút-feje volt, néménemüi örvendő bámulással tsudáلكozott. Véték volna *Fulvia Morátát-is*, *Johanna Westioniával*, *Laura Brixiniával*, *Aloisia Signéával*, és *Alexandra Scálával* elhalgatni. Kik közzül ez utolsó, tizen felyül ötödik esztendejében Deák és Görög nyelven, szép verseket tsínál vala. Afzszony vala amaz *Eléna Cornára Piscopia*: még-is ötöt a' Pádvai nevezetes Academia, hoszszas Philosophica disputatioja után, ugyan azon tudományban doctorálta. Bő rekeszttem a' tudós Afzszonyokról eddig tett beszédemet, Magyar Afzszonyaink betsületire, *Libera Baronissa Daniel Polyxénának*, és ennek Nagy Annyának *Petrotzi Katának*, ditséretes nevezetekkel, kik, nem csak fok nyelveknek tudásával ékeskedtek, hanem tudós munkáikkal, fokaknak idvességesen hafz-

Ha ezeket a' mellyeket eddig beszéllettem, meg-gondoljuk: ki lehet-ne vallyon az Afzfzonyi Nemnek olly meg-esküdt ellensége, a' ki őket a' virtustól, 's ezzel együtt járó Nemefi ditsóságtól meg-folztani mérészlené? Jól tudjátok, kik Historiát, leg-alább tfak magatok mulattságára, olvasztatok, hogy régenten a' Pogányok a' mennyi Isteneket, ugyan annyi Isten Afzfzonyokat tiszteltenek, nem más okból indittatván, hanem, hogy mind a' Férjfiakban, mind az Afzfzonyokban a' Virtust egyaránt meg esmerték, és mindenik Nemben üllendően meg-betsülték. A' böltseség tetején ült Aristoteles, és a' Virtussal Nemes Afzfzonyokat, azon voxal, a' mellyel a' Nemes Férjfiakat, *Halandó Isteneknek* titulálta. Szép, meg-vallom, a' Férjfiúi Rend; de annak ékességét az Afzfzonyi Nemnek ékessége ékesíti; és valamin e' Rendes Világ, az Emberi Nemmel ékes: úgy mindenek, és az Emberi Nemzet-is, az Afzfzonnyal ékeskednek.

Szép az égnek böltyán tfillagok Lämpása,
Azoknak kedv fzerző vidám mosolygása,
Kisebb 's nagyobb tüzzel égő ragyogása,
'S Örök törvény fzerint el-tzélzott állása.
Szép Vesta, Föld hátán termett virágokkal,
Azoknak szájokból lehellett szagokkal,
Smaragdot követő zóldellő ágokkal,
'S Kintses tár házában fénylő gyémántokkal.
Szép Márs táborá-is deli Vitézekkel,
Oroszlán sziveket viselő mellyekkel,
Ezer hatált hozó vad Achillesekkal,
'S Poklot fel prédáló mord Herculesekkal:
De mását nem leled az hibátlan szépnek,
Hanem seregében az Afzfzonyi Népnék,
Ez példája ama' tökéletes képnek,
Mellyet a' Virtufok tettek szépnek 's épnek.
Szép eredete-is, mint láttuk Evából,
Formálta azt Isten nem a' Föld sárjából,
Hanem a' szép ember oldala tfontjából,
'S Szép Afzfzony lett az illy szép materiából.
Az Afzfzony szépségét Adám-is nagyolta,
Mihelyt látta, mindjárt magához tlatolta;

Szerettyük az Afzfonyt mi is mind azolta,
Nem is ember, ki azt valaha rútolta.
Kérkedj Féjrtü Nem Márfal és Pallásfal,
Temérdek Népeken fekvő Országálsal,
Szívet zablán hordó ékeksen szollálsal,
Vagy e' Virtufoddal, vagy pediglen másfal:
Az Afzfony Népnek-is vagyon Minervája,
Van Musák nyelvével beszélni szája;
Vólt kezében, 's van is, villogó szablyája,
Élet 's halált hozó Királyi Páltzája.
Mi szebb, mint az Afzfony, szűz magánossággal?
Nem ember, de Angyal, talpig valósággal;
Férjével-is szép az páros tisztasággal,
Szép házi kormányon ülő okossággal,
Légyen hát ez a' Nem illő betsületben,
Mind addig, mig Férfi lépzen ez életben,
Éljünk vele, ő is velünk, szeretetben,
Vészzen-el, ki kárt téz' ezigyekzetben.

Ti pedig Uri ékes Afzfonzóságok! az emberi társaságban Nemességtek fényességével ragyogjatok. Ragyogjatok kegyességgel, ama' Mennynek és Földnek Urához, a' ki Ti hozzátok Isteni szeretettel vífeltetik: Házatokban Férjetekhez minden gyanuságtól távol járó tisztasággal; méhetek gyümölteihez, őket az Istennek és Hazának hasznára meg-érlelő Anyai szeretettel vífeltetsetek; minden dolgotokban pedig, semmi rövidséget nem szennyvedő gondossággal, forgódjatok. Esméritek-e e' világot? gonosz ám az; irigyli ékeségét Nemességteknek; számtalan fok töröket vét: ha meg foghat; minden tisztességeket el-prédálja. Vigyázzatok, de nem széllyel nyargalózdó, hanem minden érzékenységeket, csak egyedül magatok körül tartóztató fze-mérmetséggel tellyes szemekkel vigyázzatok. És hogy töletek, oh szivnek gyönyörűségei, utolsó bútsút ezzel végyek, szeretettel kérlek, ne legyen néktek elég, csak e' földön Nemességgel ékeskedni. Oda, oda a' Mennyei Nemességre vágyódjatok: ott vészitek a' valóságos Nemességnek mind ékes tzimereit, mind halhatatlan gyümölteit.

El-botsátlak immár Uri Nemes Afzfonzóságok, minek-utánna nagy alázatossággal instállok az iránt elöttetek, hogy Néhai Tekintetes Nemzetes

Bártzay Bártzay Kata Ifjú *Afzszony drága Nevét a' Ti Rendeteknek laistromában*, ez után-is örökké meg-tartsátok. Mert ha szinte én Ő róla semmit nem szólnék-is elöttetek; tudjátok azt, hogy ő egy vólt azok közzül, kik az Afzszonyi Nemes Rendnek fényes títllagainak méltán tartathatnak. Ne is kívánjátok, hajtott térden instálok elöttetek, azt én tőlem, hogy az Orátorok szokásokként ez Afzszonyság virtusait beszéddel elől adjam. Nem nyelvet, hanem tsak egy el-hólt szívet, a' mellett, sós vizekkel, spongyia módjára, meg-töltetett két szemeket hoztam temetésére; és valamennyiszer róla izólni akarok; mind annyiszor, az ő Bártzay kedves nevezete helyyett, tsak e' két sohajtozó szókra: Bártsak! Bártsak! fordul nyelveim. Mi is illik inkább az én számban, mai napon, mellyen, ama' Nemes virtusokkal Nemes Ifjú Afzszony-ágnak párentálnom kelletik, mint, vagy a' szomorú halgatás, vagy ha szólanom kelletik, e' rövid, de hoszfú szívefségű sohajtozás: *oh Bártsak Bártsak élne Bártzay Kata Afzszony!* oh bár élne Bártzay Kata Afzszony! kinek én vért ontó kardot ugyan gyenge és erőtlen kezeiben soha sem láttam: de az Istennek minden fegyvereiben fel-öltözve, mint egy viadalra fel-készült szentelt vitéz, idvefsége ellen-égi ellen való csatázásra, mindenkor készen állott, és azokon szerentsélsen diadálmaskodván, Krisztusa erejével, 's abban vetett Bizodalmanak erős karjaival, a' minden félelmeknek ama' rettenetes Királyát-is, az Halált, defarmirotta. és mint egy földre veretett tehetetlen ellenségét ki múlása oráján; ilyen győzedelmi szókkal tsúfolta meg: *Életem a' Krisztus: nyereségem az Halál!*

Oh Bártsak élne Bártzay Kata Afzszony! Kinek szelidséggel királykodó okofságát Házának igazgatásában, ki nem tudja? Magán pedig, és minden érzékeny-égein, ifjú, sőt mondhatom, gyermek lévén, olly rendesen uralkodott: hogy ötet Isten Városának, és egy leg-szebb, 's legjobb kis világnak méltán nevezhetni.

Oh Bártsak élne Bártzay Kata Ifjú Afzszony! kinek életének tisztasága ellen, álljon elől most, nem bánom, az irigység, és a' gyilkos rágalmazás, szenttelen ortzájával, hazudjon, ha hazudhat. *Catharina* tisztát jelent: ez eny lgo rosz világnak otsmany gyönyörűségétől Tekintetes Bártzay Kata Ifjú Afzszony tizta lévén, *Katalin* nevezetét egész méltékében bé to-totte.

Oh Bártak élne Birtzay Kata Ifjú Aszfzöny! méltó, hogy így óhajtas-
sék: méltóvá tette az ő Drága Böltsége. Mind két Nemben az emberek,
a' testnek és e' világnak böltségségével igen böltsék: Ötet pedig a' Szent Irás,
és a' Lelket megtisztító kegyes könyvek olvasása, az Isten esmérétében
tette böltsé; Ő volt ama' *Timothea*, a' ki gyermekségétől fogva tanulta,
és tudta, a' Szent Irások, mellyek Ötet az idveségre böltsé tették. Melly
idveséges Böltseségnek kiváltképen való jelét adta abban, hogy, ama'
Böltsnek tanácsaként, az *Istennel*, mint az emberekkel, többet társalkodott.

Szerette-is a' Jó Isten ezt a' véle társalkodó Aszfzönyságot. Mert ama'
mondás szerint: *quem Deus diligit, moritur adolescens*, a' kit az Isten sze-
ret, ifjúágában hal-meg. Szép ifjú idejében, ez alatsón gazos földről, Ma-
gához a' tiszta égbe, kegyelmes karjaival fel emelte.

A' mint pedig innen való ki mentében, úgy e' Világ Piatzára való
jövésében, és itten lett rövid mulatásában, a' gondos Ég, iránta való jó
kedvének nyilvánosság bizonyosságát meg mutatta. Mert ugyan-is, ha
igaz az, hogy: *Magnum Deorum beneficium est honestis natalibus oriri*.
Nagy jó akarattya az Istennek valakibez, tiszteséges szüléktől születetni:
részt vett abban ez Aszfzönyság: ama' Nevezetes Nagy Embernek, *Néhai Te-
kintetes Nemzetes és Vitézlő Bártzai Bártzay Pál Urnak*, és *Tekintetes Nem-
zetes Fáy Fáy Katalin Aszfzönynak*, Uri Nemes Véreikből, 1748. Esztendő-
ben Octobernek 1. Napján születettvén.

Neveltetése-is az Isteni Jóság munkája volt; mert, bátor Uri kedves
Nemzőjétől tfak hamar el-hagyatott-is: de kegyes Anyja öleiben Isteni fé-
lelemben, és a' jó erköltsőkben nagy gondosan neveltetett.

Midön pedig életének tavaszára el-érkezett: akkoron is az Isteni gond vi-
felés kegyes szemmel nézett reá; Ötet, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Ber-
náthfalvai Bernáth József Urnak* páros nyoszolyájába, és szívének kebelébe,
1768dik Esztendőben, által téven.

Oh melly tfendes! Oh melly kedves életet élt már itt hiv párjával 4.
Esztendők folyásában, mind addiglan, mig nem, ez 1772dik Esztendőben
Juli-

Juliusnak 13dik Napján, Testének erőtlen sár házából, virtusokkal ékes Lelket a' mennyei örök hajlékokba Jó Istené által vitte.

Ekkor szakadt ketté, oh fájdalom! a' te szived, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bernáthfalvai Bernáth József Ur*, nekem kedves drága Uram; jól tudja azt Néhai Tekintetes *Bártzay Bártzay Kata Szerelmese*: azért is koporsója fenekéről hozzád nyújtja két karjait, és hozzád való szerelmének egy zálogát, maga képit, nevével együtt, viselő *Katitzáját* nálad hagyván, ápolgató hűségedet, nagy hűséggel megköszöni; el holt Lelked férelmének enyhéjére pedig az Isteni kegyelemtől balsamust kér.

Tekintetes és Nemzetes *Fáy Fáy Kata Afiszony!* Nagy Pátronám, sőt fok jó téteményiddel valósággal édes Anyám! oh mit mondjak? magam indulatját mondjam - é ki, vagy kedves Leányod, Néhai Tekintetes *Bártzay Kata Ifjú Afiszony* töled való bútszúsását jelentsem meg? Őszve kötöm mind e' kettőt, és kedves Leányod nevével, hozzá való Anyai hibátlan hűségedet megköszönvén; magam, és az ő szívéből azt kívánom, mellynél többet nem mondhatok, hogy az Isten Neked, és a' Te szerelmednek, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay András Urnak*, az én Mecénásomnak; legyen mind örökké Jehovátok.

Ez édes emlékezetű Afiszonyságnak Uri Testvér Atyafiai, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay Pál Uram*, egy Liliom szálatskáddal, Tekintetes Nemzetes *Vajai Vay Susánnával* együtt: Tekintetes Nemzetes *Bártzay Bártzay Klára Afiszony*, pár galamboddal, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Négyesi Szepesfy Sigmund Urral*, egy meg maradott gerlitzétkétekkel egybe! A' ti hármas Atyafiságtok melly gyönyörűsége vala: hármatokban egy Lélek volt, három Mellyetekben egyszívetek. De már elment Tekintetes *Bártzay Kata* szerelmes Testvéretek: Szeretetekért a' Szent Háromágnak szeretétiben ajánlván, azt kívánja, hogy a' vas természetű hideg Világ, atyafiságtokat soha meg ne zavarhassa, és ama' Mennyei Szent Atyafiságnak is egyefségebe eljussatok.

Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay Ferencz Ur*, Kedveseddel, Tekintetes és Nemzetes *Cserneki Dezsőfi Kata Afiszonnyal*, és Uri gyermekeitekkel,

Tekintetes Nemzetes *Bártzay Bártzay Borbála Afzszony*: Hiteleddel, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Szigeti Szerentsy Ferentz Urral*, és Uri Kedvefeitekkel,

Tekintetes és Nemzetes *Bártzay Bártzay Kata Afzszony*; Sziveddel, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Kohányi Kátsándi László Urral*, és Uri szerelmeseitekkel,

Tekintetes és Nemzetes *Lónyay Klára Afzszony*, Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay László Ur* kegyes Özvegye, Uri kedves fsemetéiddel. Mindnyájan Uri ékes Atyafiság! ki vétettetvén számotokból Néhai Tekintetes *Bártzay Kata Ifjú Afzszony*, hogy e' földön fokáig zöldeljetek, virágzó Familiátok terjedésére; azután pedig az Egekbe is el-érjeteK, óhajta.

Amaz Ékes *Bártzay Háznak* második ágán lévő Uri Atyafiság.

Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay János Ur*; Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay József*; Lelked felével, Tekintetes és Nemzetes *Négy-si Szepefy Susánna Afzszonnyal*; Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bártzay Bártzay Mihály Ur*; Tekintetes és Nemzetes *Bártzay Bártzay Ersebeth Afzszony*, Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Fáy Fáy György Ur* kegyes Özvegye; kedves Uri gyermekeiddel: Tekintetes és Nemzetes *Bártzay Bártzay Mária Afzszony*. Párodal, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Palótzai Horváth György Urral*, 's Uri magzatitokkal. Tekintetes és Nemzetes *Bártzay Bártzay Juliánna Afzszony*, Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Lónyay Lónyay Gábor Ur* megmaradott Özvegye; Uri gyermekeiddel: Mindnyájan, valakik a' *Bártzay Uri* Nevet viselitek. Nem különben, Tekintetes és Nemzetes Vafs *Ersebeth Afzszony*, Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Szemerei Szemere Miklós Ur*, kegyes Özvegye, egész Uri Házaddal egybe! Titeket-is, e' Jó Ifjú Afzszony kívánsága fzerint, ama' Mennyei vigyázó örizzen meg, hogy lábaitok a' Pokolbéli madarásznak Lelket fogdosó hálójában meg ne akadjanak e' földön való útazásban.

Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Fáy Fáy András Ur*, Életed Párjával, ki e' meg holt Afzszonysággal valóságos Atyafiúi szívvel finlödésiben dajkálkodott, Tekintetes Nemzetes *Márkusfalusi Máriásy Borbála Afzszonnyal*, és Uri kedves gyermekeitekkel,

Tekintetes és Nemzetes *Szétsényi Klára Afzszony*, Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Fáy Fáy Mihály Ur* kegyes Özvegye, nekem egy drága jó Afzszonyom! Túl van immár ez életnek sós tengerén Néhai Tekintetes *Bártzai Bártzay Kata Ifjú Afzszony*, és annak tündes rév partyáról tinéktek-is kíván szerentsés által hajókázást.

Néhai Kedves Afzszonykámnak, Édes Afzszony Anyja után, távolkáb-ról való kedves Uri Attyafiai.

Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Idősbbs *Fáy Fáy László Ur*; Hites Szeretöddel, Tekintetes Nemzetes *Szent Péteri Krisztina Afzszonnyal*, 's Uri kedves gyermekeitekkel. Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Confiliarius Fáy Fáy Gábor Ur* nagy érdemi Uri Maradékai: Tekintetes és Nemzetes *Fáy Susánna Afzszony*, Néhai Tekintetes és Vitézlő *Farkas István Ur* Özvegye: Néhai Tekintetes és Nemzetes *Fáy Kata Afzszony* Uri Maradékai: úgy mint, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bizaki Puky András Ur*, Kegyeseddel, Tekintetes és Nemzetes *Szemerei Szemere Susánna Afzszonnyal*, szép és drága Házatok Népével; Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bizaki Puky László Ur*, életed párjával, Tekintetes és Nemzetes *Sziláfy Susánna Afzszonnyal*, 's Uri kedves gyermekeitekkel: Néhai Tekintetes Nemzetes *Szűnyogh Ferentzné, Fáy Juliánna Afzszony* Maradékai: nem különben, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Fáy Fáy Imre, Pál, István, Sámuel, József*, embert valósággal szerető Jó Urak, Uri gyermekeitekkel; és *Fáy Sigmund Ur* maradékival egybe. E' szép Atyafiság sorában szám-lál titeket-is a' szeretet, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Idősbbs *Rádai Ráday Gedeon Ur*, ama' drága Afzszonysággal, Tekintetes és Nemzetes *Szent Péteri Kata Afzszonnyal*. Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Ifjabb *Rádai Ráday Gedeon Ur*! Kedveseddel, Tekintetes és Nemzetes *Fáy Fáy Susánna Ifjú Afzszonykáddal*, és kellemetes tífemetétskéekkel; Méltóságos Gróf *Széki Teleky László Ur*! Excellentiádat-is, Méltóságos Uri Házaddal egybe, ide

foglalja Néhai Jó Afzszonyom: Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Kis Csoltoi *Ragályi István Ur*, Hites Társaddal, 's Uri gyermekeiddel. Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Fáy Fáy Gábor Ur'* Uri Maradékai: Néhai Tekintetes és Vitézlő *Fáy András*, és *Adám Urnak* Uri maradékai. Közönségesen több közelebb és távolabb lévő Tekintetes *Fáy* Familiáról álló Uri Atyafiság! Minthogy fokban vagytok, kiket mostan Néhai Tekintetes *Bártzay Kata Afzszony* végső bútsúzája tzeljáva tett: kéri azon Jó Istenét, hogy az áldásoknak tengerével boríttson el benneteket.

Kedves Férje Édes Afzszony Annya! Tekintetes és Nemzetes *Péli Nagy Judit Afzszony*, Néhai Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bernáthfalvai Bernáth János Ur*, kegyes Özvegye! Uri kedves gyermekeiddel, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bernáthfalvai Bernáth Ferentz Urral*, 's kellemetes *Mária*, és *Judith*, Kis Afzszonyiddal. Hibáz a' for: mert elebb kell vala szólitanom: de nem hibáz a' szíveség: Annya helyett tisztel vala kedves Menyed. Már most meg-tőkolja kezeidet, 's fzereteted meg köszönvén, kívánja, hogy özvegyeséged sós vizeit, annak idejében, halhatatlanságnak édes italával tserélje el az Isten; addig pedig kegyelmes fzemekkel nézzen rátok.

Kedves Férje Néhai Édes Attya Testvérei: Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bernáthfalvai Bernáth Sigmund Ur!* Kedveséddel, Tekintetes Nemzetes Eger Fárnosfi *Kando Anna Afzszonnyal*, és fzerelmes Uri gyermekeiddel: Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Bernáthfalvai Bernáth Imre Ur!* Hitveséddel, Tekintetes Nemzetes *Nyarádi Rosália Afzszonnyal*, 's Uri gyermekeiddel, Tekintetes Nemzetes Vitézlő *Bernáthfalvai Bernáth László Ur!* Uri kedves Magzatiddal; Tekintetes és Nemzetes *Bernáthfalvai Bernáth Julianna Afzszony!* Pároddal, Tekintetes és Nemzetes Vitézlő *Moktsfai Moktsfay István Urral*, és Uri gyermekeitekkel: Egyfzersmind Tekintetes *Bernáth* Familiából lévő minden Atyafiak! Meg nyil fziye Néhai kedves Afzszonyomnak irántatok, és onnan feljül az egekből áldást kíván ti reátok.

Tekintetes *Péli* Familia szép Ágai! Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Idősb *Péli Nagy István Ur'* Hiteséddel, Tekintetes és Nemzetes *Rofi Borbély Sára Afzszonnyal*, 's kedves gyermekeitekkel: Néhai Tekintetes Nemzetes és

és Vitézlő Péli Nagy *András Urnak*, és Néhai élete párjának, Tekintetes *Tornyallyai Tornallyay Kristina Afészonymnak*, Uri maradékjai: Tekintetes és Nemzetes Péli Nagy *Ersebeth Afészony*; Néhai Tekintetes és Vitézlő *Kutas János Ur Özvegye*, Uri gyermekeikkel: Néhai Tekintetes és Nemzetes Péli Nagy *Susánna Afészony* kedves Leánya, Tekintetes és Nemzetes *Kós Julánna Afészony*, Férjeddél, Tekintetes és Vitézlő *Sifary István Urral*, 's gyermekeitekkel; Tekintetes és Nemzetes Péli Nagy *Klára Afészony*, Néhai Tekintetes és Vitézlő Nagy Révi *Vajda László Ur Özvegye*, Uri kedves Magzatiddal: Néhai Tekintetes és Nemzetes Péli Nagy *Eva Afészonymnak*, és Férjének, Néhai Tekintetes és Vitézlő *Szenyitzei Gáspár Sándor Urnak*, Maradékai: Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Ifjabb Péli Nagy *István Ur*, Pároddal, Tekintetes Nemzetes *Toltsvai Bonis Sára Afészonnyal*, 's kedves gyermekeitekkel; Tekintetes Péli Nagy *Julánna Afészony*, Férjeddél, Tekintetes és Vitézlő *Pásztor Mihály Urral*, és szerelmeseitekkel: 's több Tekintetes Péli Familiában lévő Uri fzeméllyek! Néhai Tekintetes *Bártzay Bártzay Kata Afészonymnak* utolsó szava ez hozzátok: hogy az Isten tölt-ön bé olly bőltfességgel benneteket, hogy rövid napjaitokat okosan számlálni tudhassátok.

Tekintetes Nemzetes és Vitézlő Idősb Szemerei *Szemere László Ur*, Uri Kedvesfédél: Tekintetes Nemzetes és Vitézlő *Onady Jakab Ur*, Hites Pároddal, Tekintetes Nemzetes *Fáy Borhála Afészonnyal*, 's több szerelmeseiddel: minthogy Atyafiságos szivefességték arra birttiteket-is, hogy, utolsó tisztesség tételekor Jó Afészonyom körül fáradnátok: azért-is fáradozástokat hogy ez élet után kövessé amaz örök nyugodalom, kívánja.

Méltóságos Nyári Bafányi Nagy Uri Ház. Tekintetes Szent Péteri, Szemere, Ottlik, Nikházi, Mocsáry, Vay, Rhédei, Ilofvai, Onadi, Kando, Madarasy, Gofztonyi, Bégányi, Lonyai, Szirmai, Márfasy, Patay, Darvas, Szathmári. Uri ékes Familiák, és ezekhez köttetett több Uri Várségek! virágozzatok, mint a' Palmák, Istennek, és az Hazának örömeire virágozzatok.

Szomszédjai, 's Joakarói, kik vóltatok! báránságtokért azt kívánja kedves Jó Afészonyom, hogy az életnek és Halálnak amaz Ura, parantfolja

tfolja meg az Halálnak, hogy utolsó órátokon, mint Ő Néki, barátságosan szóljon tinéktek-is.

Hü Jobbágyi, és hűséges tfeledjei! nyugszik immár kedves Afzfzonyotok: titeket-is, fáradságtok után, niind itt, mind az egekben, nyugtasson meg a' jó Isten.

Gombai, G. Rufzkai, és Kasui Rf. Eklefiák; a' mennyei győzedelmes seregek közt örvend immár Néhai Tekintetes *Bártzay Kata Afzfzony* áldott Lelke: tinéktek-is azt kívánja, hogy, a' békefégnék Istene rontta meg a' Sátánt a' ti lábaitok alatt hamar.

Oh fájdalom! ez Orátori székből immár le kell szálnom, és Tégedet, kedves, oh kedves Jó Afzfzonyom, vég képpen el-kisérnem! Menny el békefégné az örök békefégnék hajlékába. Az én szivem, mig életem fáklýája ég, tiszteleted oltarja lész; külső emlékezetedre pedig ezt jegyzem fel sir halmadra.

Itt fekszik Istennek egy Remek Munkája,
Bártzay Katalin: tfak e' vólt hibája,
Hogy hamar el-lobbant élete fáklýája,
Alizik: de fel-költi Angyal trombitája.

E L M O N D Á M.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Orszépos Széchényi Könyvtár